

OMSZI Nonprofit Kft.

Cím: 1089. Budapest Elnök u.1. Levélcím: 1364 Budapest, Pf.: 83. Telefon: (36-1)799-46-60

Előadó: Hidas Bence

Iktatószám: K-215-9/2022

Ügyiratszám: 59/2022

Az 1991. évi XX. törvény 109. §. (1., 2.) bekezdése alapján készült

S Z A K V É L E M É N Y

A Veszely Jelena szobrászművész által készített *Furulyás lány* című szoborról, valamint Veszprémi Imre 1956, *Színes kő, Fal-ablak, Mese kő, Vágott kő, Góliát és Kék kő* című, Csikász Imre *Ülő lány* című szobrának, illetve a Zala György szobrászművész által készített *Erzsébet királyné* és a Medgyessy Ferenc szobrászművész által készített *Laczkó Dezső* szobrok elhelyezéséről.

A szakvélemény Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának felkérésére és költségvállalásával készült.

Veszely Jelena munkásságának egyik jeles darabját, a művész hagyatékában gipszben fennmaradt, fiatal nőalakot ábrázoló *Furulyás lányt* a művésznő családja felajánlotta Veszprém városának, azzal a feltétellel, hogy az alkotás közterületre kerül. A mű kivitelezését és bronzba öntését a művész munkásságát jól ismerő Kontur András szobrászművész vállalta.

A szobor magassága 175 centiméter, az alkotás egy 20 centiméteres, a szobor plintuszának formájához igazodó, kőhengeren kerülne kihelyezésre. Az önkormányzat, az örökösök beleegyezését követően az újonnan átalakított Csermák Antal Zeneiskola előtti területen állítaná fel a szobrot (hrsz: 5053).

A TOP-6.3.2-16 VP1-2002-00002 azonosító számú „Kulturális negyed”, valamint a TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2019-00078 azonosító számú „Szent Miklós-szegi Kálvária-domb és környékének infrastrukturális felújítása és funkcióbővítése” elnevezésű projektek keretén belül tíz szobor kerül elhelyezésre vagy áthelyezésre a Laczkó Dezső múzeum környékén.

Zala György szobrászművész *Erzsébet királyné* szobra a Csermák Antal Zeneiskola előtti tér túlsó oldalán, a tér felé fordítva, Medgyessy Ferenc szobrászművész egészalakos *Laczkó Dezső* szobra közvetlenül a múzeum előtt, a két díszoszlop közé, míg Csikász Imre szobrászművész *Ülő lány* szobra a múzeum előtti játszótér környékén kerülne elhelyezésre.

Összesen hét darab, Veszprémi Imre szobrászművész által készített nonfiguratív kőszobor került elhelyezésre a területen. Négy darab a Szent Miklós-szegi Kálvária-domb Egyetem utcai oldalán, a dombon található templomromhoz felvezető rámpa, míg másik három az Erzsébet sétány mentén.

Az OMSZI Nonprofit Kft. által összehívott szakértői bizottság 2023. január 12-én megtekintette és véleményezte az alkotást és annak tervezett helyszínét (8200 Veszprém, Óváros tér 9., 1191 Budapest, Vak Bottyán utca 32.)

A szakértői bizottság méltatja a Furulyás lány című alkotás kvalitását. Véleményük szerint a szobor felállításával Veszprém városa egy magas színvonalú és egyedi megközelítésű köztéri alkotással gyarapodik, ami a művésznő életművében is jelentősnek számít.

A bizottság kiemeli, hogy a mű restaurálása és bronzba öntése során különös figyelemmel kell eljárni. A szobor már így is sérült, a folyamatos mozgatás akár tovább ronthatja az állapotát. A bizottság a sérült felületek formakövető felszíni javítását, valamint a szilikonforma mihamarabbi levételét javasolja. Mivel a szilikonforma lehetővé teszi az alkotás későbbi sokszorosítását, az az örökösök tulajdonát kell, hogy képezze. A szilikonformát, illetve a bronzba öntött szobrot is be kell számozni a későbbi beazonosítások megkönnyítése végett. Az öntéshez a viaszveszejtési technikát javasolják, ami egyrészt visszaadja a szobor felszínének jellegzetességeit, másrészt megőrzi a gipszmintát az esetleges sérülésektől.

A szakértői bizottság egyöntetű véleménye, hogy a szobor kezébe nem szükséges furulyát helyezni. A szobornak sosem képezte részét a hangszer, ezért nem támogatják annak megmintázását. Ezen felül az alak mozdulata egyértelműen utal a cselekvésre, a furulya hiánya szimbolikus értelmezést adna a szobornak, ami így nem csak a furulyázás, hanem a zene allegóriájává válik.

A szobor elhelyezését illetően a bizottság az alábbi javaslatokkal élt. A helyszín megfelelő, a felújított zeneiskola épülete méltó háttérrel biztosít a szobornak. Javasolják, hogy a szobor – az épülettel szemben

állova – a főbejáratától balra lévő virágágyásban kerüljön elhelyezésre. A virágágyás épülettől messzebb eső felét burkolják térkővel, így a szobor körbejárható lesz, a mellette lévő pad pedig közvetlen kapcsolatot teremt az alkotással. A henger alakú posztamens megfelelően ellensúlyozza az épület és padok derékszögű formáit, ideális magassága 50 centiméter legyen. A szobornak legalább 2 méter 20 centis, legfeljebb 2 méter 40 centis magasságba kell kerülnie, hogy megfelelően érvényesüljön. A posztamens alján tüntessék fel az alkotót, az állíttatók, illetve a kivitelezők neveit, és az állíttatás dátumát is.

A patinát illetően a bizottság aranybarna színt javasol, ami szépen reflektálna az épület ablakkereteire. Külön kiemelik, hogy a bronz szobrok 2-3 évente való felületkezelése, ápolása elkerülhetetlen. A nem megfelelően karbantartott szobrok elszíneződhetnek, a zöld patina elcsúfíthatja az alkotásokat.

A „Kulturális negyed” és a „Szent Miklós-szegi Kálvária-domb és környékének infrastrukturális felújítása és funkcióbővítése” című projektek keretén belül kihelyezett alkotásokat illetően a bizottság az alábbi észrevételeit fogalmazta meg.

Zala György szobrászművész Erzsébet királynő szobránál kiemelték, hogy a tér rendezése, valamint a szobor átfordítása is az alkotás előnyére vált. A szobor patinája az évek során károsította az alkotás felületét. Igaz, a patina alapvetően szép, de több helyen foltos és elfolyt, ezért a bizottság mihamarabbi tisztítást és újrapatinázást javasol.

A Medgyessy Ferenc szobrászművész által készített Laczkó Dezső szobor esetében is az alkotás előnyére vált annak áthelyezése. A szobor visszakerült eredeti helyére, így a múzeum épületével, valamint a két díszoszloppal való kapcsolata tovább erősíti kvalitásait.

Csikász Imre Ülő lány című alkotása eszmei és művészeti értékét tekintve is kiemelkedő alkotás. A szobor alapvetően alacsony, így annak kiemelése különösen fontos. Egy kör alaprajzú, 60 centiméter magas domb kialakítása megfelelő magasságba helyezné a szobrot. A domb a járdával párhuzamosan, az első fa és a villanyoszlop közé, az úttól három méter távolságra legyen kialakítva. Emelkedése ne legyen meredek. A szobor pozicionálását illetően javasolják, hogy a szobor félig kifordulva, a múzeum épülete, valamint a játszótér felé nézve álljon. Az alak összekulcsolt lábai között megáll az esővíz, ami

hosszútávon károsíthatja a szobrot. A bizottság javasolja, hogy a szobor mélyedésében alakítsanak ki egy titoklyukat, ami elvezetné a felgyülemlett esővizet.

Veszprémi Imre szobrainak esetében a bizottság minden esetben megfelelőnek találta a helyszíneket. A szobrok posztamense minden esetben alacsony, az alkotások megemelése mindenképpen szükséges. A szobrok kerüljenek szemmagasságba. Az Erzsébet sétány mentén felállítani tervezett szobrok esetében a bizottság javasolja, hogy a szobrok egymástól legalább 10 méteres távolságba kerüljenek. A kőszobrok esetében különösen fontos az állagmegóvás, illetve a téliesítés.

Az OMSZI Nonprofit Kft. - a szakértői vélemények alapján - a szobrok felállítását a bemutatott helyszíneken a bírálaton elhangzott észrevételek megfontolásával elfogadásra javasolja.

Szakértők voltak: Dr. Szepes László Sándorné szobrászművész és Kalmár János szobrászművész az OMSZI Nonprofit Kft. részéről Hidas Bence művészeti tanácsadó.

Az OMSZI Nonprofit Kft. a szakvéleményért a szerződés szerinti bírálati díjat számolja fel.

A szakvéleményt készítette: Hidas Bence művészeti tanácsadó.

Budapest, 2023. január 16.

OMSZI Nonprofit Kft.
Alkotóművészeti Igazgatóság
1089 Budapest, Elnök u. 1.
Adószám: 21941005-2-42
Cg. 01-09-921266

Matiszlovics Tibor

alkotóművészeti igazgató

Kapják:

- Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata
(8200 Veszprém, Óváros tér 9.)
kapcsolattartó: Imre-Krebsz Zsuzsanna
- Irattár

telefonszám: +36 20 852 7767

e-mail: krebsz.zsuzsanna@gov.veszprem.hu